

Drzewa i ochrona gatunkowa

fot. M. Mizgalska

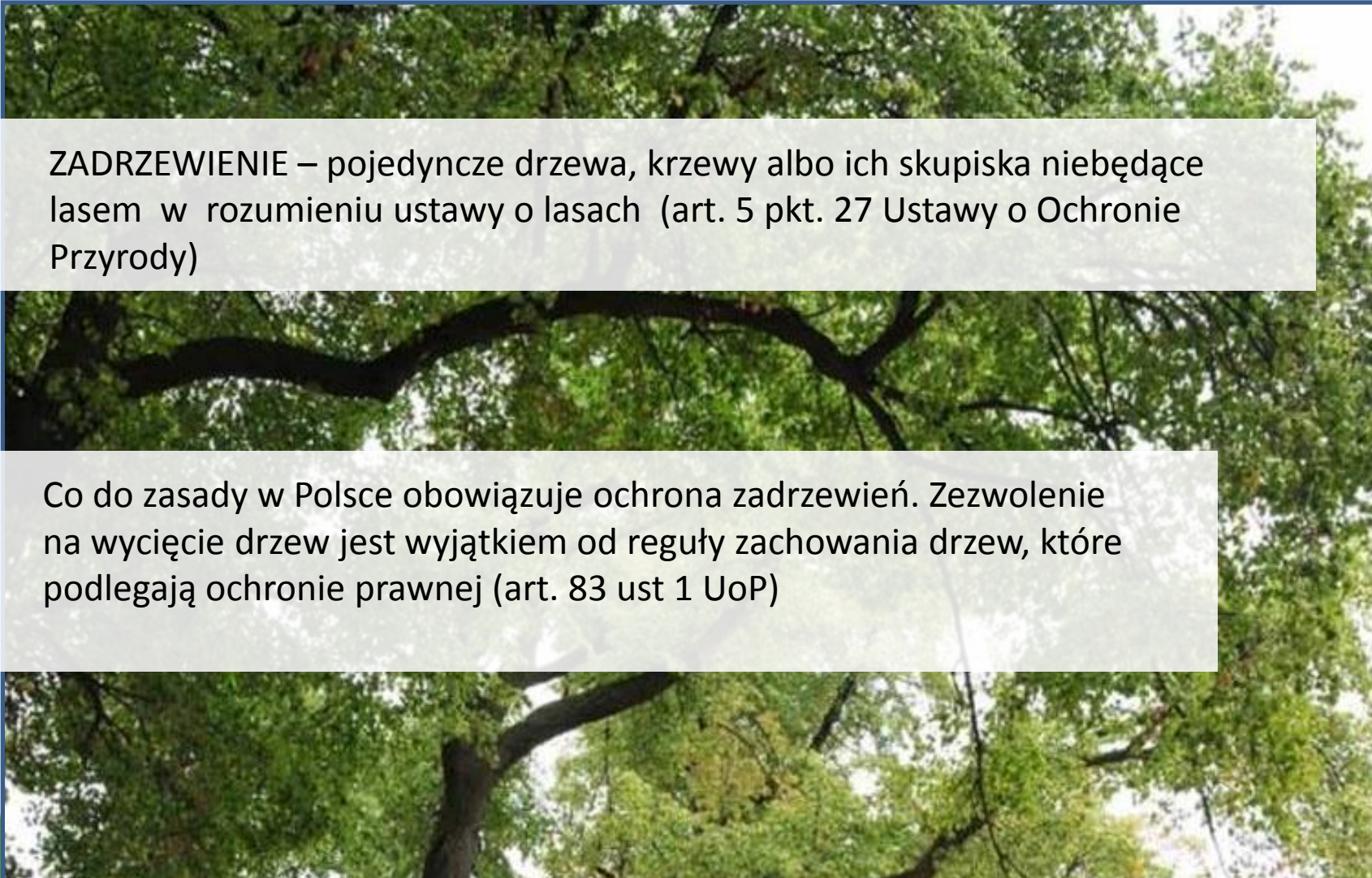

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GDAŃSKU

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Zadrzewienia

ZADRZEWIENIE – pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy o lasach (art. 5 pkt. 27 Ustawy o Ochronie Przyrody)

Co do zasady w Polsce obowiązuje ochrona zadrzewień. Zezwolenie na wycięcie drzew jest wyjątkiem od reguły zachowania drzew, które podlegają ochronie prawnej (art. 83 ust 1 UoP)

Zadrzewienia

Zgodnie z art. 39 ust. 12 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, w pasie drogowym zabrania się usuwania, niszczenia i uszkodzania zadrzewień przydrożnych.

Każde planowane cięcie powinno być poprzedzone wnikliwą analizą oraz zebraniem niezbitych dowodów świadczących o konieczności wyeliminowania drzewa z krajobrazu.

Kto wydaje zezwolenie na wycinkę?

(art. 83a. Uoop)

1. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków.

2a. Zezwolenie na usunięcie drzewa w pasie drogowym drogi publicznej, **z wyłączeniem obcych gatunków topoli**, wydaje się po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

W Polsce mamy trzy rodzime gatunki topoli:

- topola czarna (zwaną sokorą lub nadwiślańską),
- topola biała (inaczej białodrzew),
- topola drżąca (osika).

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Kiedy pozwolenie na wycinkę drzewa rosnącego w pasie drogowym nie jest wymagane ?

Art. 83f.1. Zezwolenie na usunięcie drzewa nie jest konieczne m.in. w przypadkach:

- drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:

- a) 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,
- b) 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
- c) 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew

- drzew które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej (konieczne jest zgłoszenie do organu wydającego zezwolenie, organ, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia dokonuje oględzin, po oględzinach organ może wnieść sprzeciw, usunięcie drzewa jest możliwe gdy nie będzie sprzeciwu)

- drzew lub krzewów usuwanych w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego

- drzew lub krzewów owocowych, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków lub na terenach zieleni

Art. 83f.1. Zezwolenie na usunięcie drzewa nie jest konieczne m.in. w przypadkach :

- prowadzenia akcji ratowniczej przez jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne właściwe służby ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia;
- drzew lub krzewów stanowiących złomy lub wywroty usuwanych przez:
 - a) jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządców dróg, zarządców infrastruktury kolejowej, gminne lub powiatowe jednostki oczyszczania lub inne podmioty działające w tym zakresie na zlecenie gminy lub powiatu,

Konieczne w terminie 30 dni przekazanie informacji o terminie, miejscu i przyczynie usunięcia drzew lub krzewów, z dokumentacją fotograficzną

Nasadzenia zastępcze

Wydanie zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu może być uzależnione od określonych przez organ **nasadzeń zastępczych** lub **przesadzenia** tego drzewa lub krzewu.

Organ, wydając zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu uzależnione od wykonania nasadzeń zastępczych, bierze pod uwagę w szczególności dostępność miejsc do nasadzeń zastępczych oraz następujące cechy usuwanego drzewa lub krzewu:

- 1) wartość przyrodniczą, w tym rozmiar drzewa lub powierzchnię krzewów oraz funkcje, jakie pełnią w ekosystemie;
- 2) wartość kulturową;
- 3) walory krajobrazowe;
- 4) lokalizację

Güstrow – nasadzenia zastępcze

Fot. A. Ossowska

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

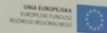

Dokumentacja z zasobów RDOŚ w Gdańsku

„Pielęgnacja drzew”

Rewitalizacja przestrzeni miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim

Beneficjent: Gmina Nowy Dwór Gdański

Projekt finansowany w ramach
Regionalnego Programu Operacyjnego
dla Województwa Pomorskiego
na lata 2007 – 2013

DWORCOWA 7

Lotto

Lotto

PLAC
MIS
K

Postępowanie w sytuacji, gdy drzewo jest siedliskiem chronionego gatunku zwierząt, roślin i grzybów

?

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

W stosunku do gatunków objętych ochroną obowiązują zakazy określone w art. 51 i 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i wprowadzone:

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin.
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.

Gatunki objęte ochroną (z podziałem na podlegające ochronie ścisłej i częściowej), wymienione są w załącznikach do ww. rozporządzeń.

Ochrona ścisła - całoroczna ochrona należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

Ochrona częściowa – dopuszcza możliwość redukcji liczebności populacji oraz pozyskiwania osobników tych gatunków lub ich części.

RDOŚ (w niektórych przypadkach GDOŚ) może zezwolić na czynności zabronione wobec gatunków chronionych zwierząt, roślin i grzybów.

gatunek łowny

?

Zakazy na podstawie Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do wybranych gatunków wprowadzono dodatkowe zakazy:

- umyślnego płoszenia lub niepokojenia (1);
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących (2);
- fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie (3).

Ochrona gatunkowa = ochrona siedlisk gatunków

Siedlisko roślin, siedlisko zwierząt lub siedlisko grzybów — obszar występowania roślin, zwierząt lub grzybów w ciągu całego życia lub dowolnym stadium ich rozwoju

Złamanie zakazów w praktyce – zadrzewienia

Przykład: usunięcie bez zezwolenia drzewa z gniazdem

Czyn: zniszczenie siedliska i gniazda gatunku chronionego

Zakazy: art. 52 UoP - zakaz niszczenia siedlisk i gniazd

Przepisy karne: art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody

Okres lęgowy

Żadne przepisy nie definiują, kiedy okres lęgowy ptaków się kończy, a kiedy zaczyna.

jerzyk
od maja
do sierpnia

wróbel
od lutego/marca
do sierpnia

gołąb miejski
cały rok,
także w okresie zimowym

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt jest wskazany okres **od 16 października do końca lutego**, jednak jest to jedynie okres, w którym wprowadzone zostały odstępstwa od zakazów dotyczące:

- 1) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;
- 2) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;

Wybrane gatunki chronione związane z zadrzewieniami

Dokumentacja z zasobów RDOŚ w Gdańsku

Wabnica kielichowata *Pleurosticta acetabulum*

Wabnica kielichowata *Pleurosticta acetabulum*

Odnożyca jesionowa *Ramalina fraxinea*

Odnożyca kępkowa *Ramalina fastigiata*

Odnożyca mączysta *Ramalina farinacea*

Fot. Artur Mikołajewski,
CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=176924>

Nocek Natterera *Myotis nattereri*

Przepisy karne

Wykroczenie:

Art. 131. 14) Kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu albo grzywny.

Przestępstwo:

art. 181 k.k. 3 w przypadku istotnej szkody

„kto niezależnie od miejsca czynu niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta pozostające pod ochroną gatunkową powodując istotną szkodę podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”

Podmioty do kontaktu w sprawie konsultacji przyrodniczych, dotyczących drzew i gatunków chronionych

Do zapamiętania

W przypadku wątpliwości, czy dane drzewo lub krzew podlega obowiązkowi uzyskania zezwolenia na jego usunięcie,

należy zwrócić się z zapytaniem do urzędu gminy.

Do zapamiętania

Przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem drzew i krzewów należy ustalić, czy znajdują się tam gatunki objęte ochroną.

W przypadku braku stosownej wiedzy w tym zakresie można skorzystać z pomocy osoby potrafiącej zweryfikować stan faktyczny (np. ornitologa, lichenologa itp.).

Gatunki nie objęte ochroną gatunkową związane z zadrzewieniami

Art. 9 ust 1pkt 3 Ustawy Prawo łowieckie

Zakaz wybierania i posiadania jaj i piskląt, wyrabiania i posiadania wydmuszek oraz niszczenia legowisk, nor i **gniazd ptasich**;

Zakaz ten jest **zakazem bezwzględny**m a jego naruszenie stanowi **wykroczenie** z art. 51 ust 1 pkt 2 prawa łowieckiego – kto wybiera jaja, pisklęta, niszczy gniazda ptaków łownych lub niszczy ich lęgowiska – podlega karze grzywny.

Roje pszczół w obrębie drzew

Kasztanowiec Benedykt

Pielęgnacja i wzmocnienia mechaniczne

Dziękujemy za uwagę!

Paweł Stępniewski
Małgorzata Mizgalska
Agnieszka Ossowska

